

Rechtvaardige fiscaliteit

Inleiding	4		
1. Personenbelasting	7		
1.1. Gezinsfiscaliteit	7		
1.1.1. Huwelijksquotiënt	7		
1.1.2. Toekenning van de belastingvrije som voor personen ten laste	7		
1.2. Vastgoedfiscaliteit	7		
1.2.1. Aftrek van leningen	7		
1.2.2. Anders belasten van verhuren of tweede verblijven	7		
1.3. Voordelen van alle aard	9		
1.4. Inkomensval	9		
1.5. Nieuwe economie	10		
1.5.1. Deeconomie	10		
1.5.2. Flexi-jobs	10		
1.6. Cafetariaplannen	11		
1.7. Vereenvoudigde aangifte	11		
1.8. Fiscale koterijen aanpakken	12		
1.9. Verhogen van de transparantie	12		
1.10. Verschuiving van de belastingen van arbeid naar kapitaal	12		
2. Venootschapsbelasting	13		
2.1. Dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten?	13		
2.2. Overwinst	14		
2.3. Belasting op digitale activiteiten in België.	14		
2.4. Minimum venootschapsbelasting op winsten	15		
2.5. Inkoop eigen aandelen	16		
3. Vermogensbelasting	18		
3.1. Context: betalen vermogenden in België veel belastingen?	18		
3.2. Hoe worden inkomsten uit vermogen belast?	18		
3.3. Wie bezit en beschikt nu over al die miljarden?	20		
3.4. Ongelijke verdeling van het vermogen	20		
3.5. Hoe het vermogen eerlijker belasten?	21		
4. De belastingadministratie	25		
4.1. Personeelsbestand	25		
4.2. Invloed op de controles?	25		
4.3. Het invorderingsproces	26		
5. Fraude	27		
5.1. Fraude, misbruik of ontwijking?	27		
5.2. Wat moet veranderen?	28		
6. Regionale belastingen	32		
6.1. Vlaanderen	32		
6.2. Brussel	34		
6.3. Wallonië	35		
7. Milieubelasting	37		
1. Kilometerheffing vrachtwagens	38		
2. Bedrijfswagens	38		
3. Inverkeerstellingstaks	39		
4. Verkeersbelasting	39		
5. Mobiliteitsbudget	40		
6. Duurzame fiscaliteit op vliegverkeer	40		
8. Besluit	41		
9. Overzicht standpunten ACV	42		
Personenbelasting	42		
Venootschapsbelasting	43		
Belasting op vermogen	43		
De belastingadministratie	43		
Fraude	44		
Regionale belastingen	45		
Milieubelastingen	45		

Belastingen zorgen ervoor dat de overheid over de nodige middelen beschikt om haar taken uit te voeren. Als elke burger belastingen betaalt naar zijn of haar kunnen, dan blijven publieke voorzieningen zoals onderwijs, openbaar vervoer, zorg en pensioenen betaalbaar.

De vraag die zich stelt is of iedereen een rechtvaardige bijdrage betaalt.

In deze brochure geven we een overzicht van de verschillende soorten belastingen en de visie van het ACV hierop.

Het ACV wil een fiscaal systeem dat:

- **Rechtvaardig** is. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.
- **Doelmatig** is. De **overheid** moet met voldoende middelen duurzaam worden gefinancierd.
- **Stabiel** is. Het moet **voldoende** stabiele inkomsten opleveren.
- **Stimulerend** is. Het **moet** tewerkstelling en duurzaamheid aanmoedigen, en werkloosheid bestrijden.
- **Eenvoudig** is. Nu is het vooral een complex systeem.
- **Transparant** is. Zodat **ontwijking** en ontduiking beter worden vermeden.

Daarnaast ontdekt je in de brochure welke voorstellen het ACV vooropstelt om een rechtvaardigde fiscaliteit te bekomen.

Volgende onderwerpen komen aan bod:

- 1. Personenbelasting:** Wat moet je weten over gezinsfiscaliteit, woonfiscaliteit en progressiviteit? En wat is de invloed van flexi-jobs op de belastinginkomsten? Waarom worden er meer en meer vennootschappen opgericht?
- 2. Vennootschapsbelasting:** Hoeveel belastingen betalen ondernemingen en waarom worden deze steeds verder verlaagd? Wat met alle aftrekposten?
- 3. Vermogensbelasting:** Hoe worden kapitaal en vermogen belast? Betalen Belgen meer of minder belasting op hun vermogen in vergelijking met anderen? Wat zou beter kunnen?
- 4. De belastingadministratie:** Hoe werkt de fiscale administratie? Wie wordt gecontroleerd? Worden belastingen correct geïnd?
- 5. Fraude:** Hoeveel zwart geld is er in België? Wat met de witwaswetgeving? Hoe worden belastingfraudeurs aangepakt?
- 6. Regionale belastingen:** Belastingen in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Wat zijn de verschillen in **woonfiscaliteit, erfbelastingen en schenkingen** tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië? Is de onroerende voorheffing rechtvaardig?
- 7. Milieubelastingen:** Hoe kunnen belastingen zorgen voor een beter milieu en de opwarming van de aarde tegengaan?

Laten we eerst eens kijken naar hoeveel belastingen België int en hoe deze verdeling in elkaar zit. Taxation Trends 2022 heeft dit uitgezocht.

TABLE.BE.1: TAX REVENUE

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ranking 2020	Revenue 2020 (billion euros)
Structure by type of tax															
as % of GDP															
Indirect taxes	13.2	13.1	13.4	13.5	13.8	13.8	13.7	13.5	13.8	13.7	13.8	13.7	13.4	16	61.4
VAT	6.9	6.8	7.0	6.9	7.0	6.9	6.8	6.6	6.7	6.7	6.8	6.6	6.4	22	29.1
Taxes and duties on imports excluding VAT	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	9	2.8
Taxes on products, except VAT and import duties	3.8	3.8	3.9	4.0	4.0	4.0	4.0	4.1	4.2	4.3	4.3	4.3	4.3	9	19.4
Other taxes on production	1.8	1.9	1.9	2.0	2.3	2.3	2.3	2.2	2.2	2.1	2.1	2.2	2.2	7	10.1
Direct taxes	17.0	15.8	16.1	16.7	17.1	17.8	17.7	17.3	16.9	17.5	17.7	16.4	16.5	3	75.4
Personal income taxes	12.3	12.0	12.1	12.4	12.5	13.0	12.9	12.4	12.0	12.0	11.8	11.3	11.8	5	54.0
Corporate income taxes	3.3	2.3	2.5	2.8	3.0	3.1	3.1	3.3	3.4	4.1	4.3	3.7	3.3	4	14.9
Other	1.4	1.4	1.5	1.5	1.6	1.7	1.7	1.6	1.5	1.5	1.5	1.4	1.4	4	6.5
Social contributions	13.9	14.4	14.0	14.2	14.3	14.4	14.2	14.2	13.6	13.5	13.4	13.3	13.7	8	62.6
Employers'	8.5	8.7	8.5	8.7	8.8	8.8	8.7	8.7	8.2	8.1	7.9	7.9	8.1	7	37.1
Households'	5.4	5.6	5.5	5.5	5.6	5.6	5.5	5.5	5.4	5.4	5.4	5.4	5.6	14	25.5
Total	44.0	43.2	43.6	44.4	45.3	46.0	45.7	45.0	44.2	44.7	44.8	43.5	43.6	3	199.4

De overheid haalt momenteel haar middelen vooral uit de opbrengsten van de belastingen op arbeid (54 miljard euro) en sociale zekerheidsbijdragen (62 miljard euro). Daarnaast zorgen de consumenten via BTW voor een groot deel van de inkomsten (29 miljard euro). Samen gaat dat over meer dan 130 miljard euro uit het inkomen van gezinnen. Met 14,9 miljard euro aan vennootschapsbelasting is het duidelijk dat er iets grondig scheef zit in de verdeling van de lasten. Belastingen op kapitaal, vermogen en vermogensoverdrachten zijn eveneens relatief laag vergeleken met de totale belastingopbrengsten.

Onderstaande tabel de krant uit De Tijd illustreert waar ons belastinggeld naartoe gaat. (cijfers 2019).

Waar de staat geld aan uitgeet

Wanneer we de overheidsuitgaven verdelen volgens de 10 belangrijkste posten van vallen meteen de kosten voor de sociale zekerheid op. Van elke 100 euro belastinggeld die staat binnenkrijgt, vloeit meer dan de helft naar de sociale bescherming en gezondheidszorg.

Overheidsuitgaven in 2019 € 247 miljard

Sociale bescherming 37,2%		Bestuur 13,3%		Algemene dienstverlening € 5 miljard	
Ziekte en arbeidsongeschiktheid € 17 miljard	Werkloosheid € 6 miljard	Gelijkekansenbeleid € 5 miljard	Administratie en politiek bestel € 10 miljard	Rentelasten € 10 miljard	Fundamenteel onderzoek € 8 miljard
Ziekte en arbeidsongeschiktheid € 17 miljard	Gezin en kinderen € 10 miljard	Overlevingspensioenen € 8 miljard	Economische zaken 12,8%	Voorzieningen voor transport en mobiliteit € 14 miljard	
Pensioenen en ouderenzorg € 45 miljard			Subsidies voor economie, handel en arbeidmarkt € 15 miljard	Onderwijs 11,8%	
Gezondheidszorg 14,6%			Hoger onderwijs € 15 miljard	Veiligheid en orde 3,2%	
Producten en toestellen € 4 miljard			Kleuter- en primair onderwijs € 10 miljard	Politiediensten € 5 miljard	Milieu 2,5%
Ziekenhuizen € 17 miljard			Secundair onderwijs € 12 miljard	Bestrijding milieu-vervuiling	Cultuur 2,4%
Ambulante zorg € 14 miljard				Defensie 1,5%	Huisvesting 0,65%

Van elke 100 euro belastinggeld die de staat binnenkrijgt, vloeit meer dan de helft naar de sociale bescherming en de gezondheidszorg. Voor elke 100 euro vennootschapsbelasting daarentegen, vloeit 100 euro terug naar de ondernemingen onder de vorm van subsidies (subsidies voor economie, handel en arbeidsmarkt: 15 miljard euro.). De vennootschappen krijgen dus evenveel dan dat ze bijdragen.

1. Personenbelasting

Personenbelasting is de belasting die we als burger betalen op ons jaarlijks inkomen.

Deze belasting is progressief, wat wil zeggen dat ze toeneemt naarmate je inkomen stijgt.

Deze belasting vereenvoudigde er met de jaren niet op. De complexiteit leidt tot onrechtvaardigheid en dat wil het ACV aanpakken.

1.1. Gezinsfiscaliteit

1.1.1. Huwelijksquotiënt

Gehuwde/wettelijk samenwonende partners worden gezamenlijk belast. Aan de minst verdienende partner wordt, onder bepaalde voorwaarden, een deel van het inkomen belastingtechnisch toegewezen van de andere partner. Dat deel wordt minder belast omdat het in een lagere belastingschijf valt. Door het progressieve karakter van de belasting wordt het hoogste inkomen immers afgetopt en geniet het gezin een belastingvoordeel.

Minister van Financiën Vincent Van Peteghem stelde in zijn fiscale hervorming voor om het systeem van het huwelijksquotiënt te laten uitdoven in de tijd.

ACV stelt voor om het principe van het huwelijksquotiënt te behouden als een forfaitair bedrag, waardoor de hoogste inkomens beperkt minder belast worden en het principe van de sterkste schouders overeind blijft.

1.1.2 Toekenning van de belastingvrije som voor personen ten laste

De belastingvrije som is dat deel van je inkomen waarop je geen belasting betaalt.

ACV wenst dat de belastingvrije som verhoogt wordt tot het leefloon van een alleenstaande (6.355,00 euro, geïndexeerd 13.500,00 euro) om werken lonend te maken.

1.2. Vastgoedfiscaliteit

1.2.1. Aftrek van leningen

Sinds 1 januari 2024 krijg je geen belastingvoordeel meer voor de kapitaalsaflossingen van nieuwe leningen voor je tweede woning. De interesten kan je nog je altijd aftrekken. Momenteel heeft elk gewest zijn eigen woonfiscaliteit.

Voor je eigen woning verdween dit voordeel reeds vroeger. ACV wil het volledige fiscaal voordeel voor tweede woningen (inclusief de intrestaftrek) op de schop voor nieuwe contracten.

1.2.2. Anders belasten van verhuren of tweede verblijven

Eén euro inkomen is één euro inkomen en er is geen reden om huurinkomsten niet progressief te belasten.

Alle gronden, huizen en appartementen in België zijn ingeschreven in het kadaster. Van elk onroerend goed is het kadastraal inkomen (KI) vastgesteld. Het KI is het 'gemiddeld normaal netto-inkomen' dat het onroerend goed tijdens één jaar aan zijn eigenaar zou opbrengen, rekening houdend met de huurmarkt op het referentietijdstip, dat wil zeggen op 1 januari 1975. Het bedrag wordt sinds 1991 jaarlijks geïndexeerd en stijgt dus mee met de kosten van het levensonderhoud.

Het kadastraal inkomen is de basis van belastingen zoals de onroerende voorheffing (gewestelijke materie) en de belasting op huurinkomsten (federale materie via de personenbelasting). Want wie in België vastgoed verhuurt, wordt dubbel belast: één keer via de onroerende voorheffing en nog een keer via de personenbelasting.

Het probleem is dat het KI niet overeenstemt met de realiteit en daardoor de lasten oneerlijk verdeelt. Het houdt er bijvoorbeeld geen rekening mee of een buurt sinds 1975 in waarde is gestegen of juist is gedaald. Prachtige huizen in villawijken hebben soms een laag kadastraal inkomen terwijl dat bij appartementen in een verwaarloosde buurt veel hoger kan liggen.

De vaststelling van het KI gebeurt enkel na de ingebruikname van een nieuwbouw of nadat een woonst gerenoveerd is. Veel renovatiewerken worden niet gemeld aan het controlekantoor van het kadaster. Voor veel woonsten wordt het KI dus niet herschat.

Dat het KI niet of nauwelijks wordt herzien is ten voordele van al wie vastgoed verhuurt dat lang geleden werd gebouwd of werd gerenoveerd zonder aangifte.

Als de huurder de woning gebruikt voor **beroepsdoeleinden**, moet de verhuurder wel de reële huurinkomsten aangeven in zijn belastingaangifte, maar wordt er rekening gehouden met een kostenaftrek.

Als de huurder de woning alleen gebruikt voor **privédoeleinden** wordt de verhuurder belast op het geïndexeerde KI, verhoogd met 40 procent.

Het nettorendement van privé-verhuur wordt volgens onderzoek van het Hoger Instituut voor Arbeid (HIVA) geschat op ongeveer 2,5 tot 3% op jaarbasis. In situaties waar het KI zeer laag is vergeleken met de gevraagde huurprijs haalt men relatief hogere rendementen tot 5%. Dit is hoger dan beleggingen in obligaties en spaarboekjes. Een extra bijdrage vragen van dergelijke verhuurders moet dus kunnen.

De belastbare basis moet daarom volgens het ACV gebaseerd worden op een andere leest : de werkelijke huurinkomsten, of op een afgeleide daarvan, en idealiter wordt er een correctie gedaan indien de huurprijs niet marktconform is.

Alleen dit systeem garandeert dat wat effectief aan huur wordt ontvangen, wordt belast. Werkelijke inkomsten of een afgeleide daarvan voor de tweede verblijven en het huuraanbod aan particulieren impliceert natuurlijk ook het principe van een kostenaftrek.

Onafhankelijke studies geven aan dat een andere belastingtechniek dan het huidige een meeropbrengst aan belasting betekent. Zo raamde het "Grote Woononderzoek" dat het KI maar 19% van de netto huurwaarde van een woning vertegenwoordigt.

De Hoge Raad van Financiën becijferde dat een afzonderlijke belasting van de

werkelijke netto huurprijzen een meeropbrengst van 283 miljoen euro opbrengt. In deze simulatie werd er belast aan 25%, met een kostenaftrek van 40%. Toevoeging van deze inkomsten bij de beroepsinkomsten in de hoogste progressieve belastingschijf levert een extra opbrengst op van meer dan een half miljard euro.

1.3. Voordelen van alle aard

Een voordeel van alle aard is een voordeel dat een werkgever of onderneming toekent aan een werknemer of bedrijfsleider.

Iedereen kent ze wel: de bedrijfswagens, de gsm en de laptop. Maar er bestaan ook voordelen van alle aard zoals het gratis of tegen een laag tarief ter beschikking stellen van een woning, verkrijgen van een lening of verzekering of zelfs huispersoneel, een tuinier, ...

Dit voordeel wordt vaak forfaitair belast waardoor het goedkoper uitkomt dan dat men dat zelf zou moeten betalen. Forfaitaire bedragen liggen stevast onder de marktwaarde.

Daarom durft het ACV stellen dat minstens de werkelijke marktwaarde van het voordeel als inkomen van de genietter zou worden belast.

1.4. Inkomensval

Belastingplichtigen met uitsluitend pensioenen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en vervangingsinkomens (uitgezonderd werkloosheidsuitkeringen) zouden nooit meer belastingen mogen betalen dan het bedrag waarmee ze de fiscale grensbedragen overschrijden door bijvoorbeeld een welvaartsaanpassing.

Onder druk van het ACV kwam er een oplossing uit de bus die de pensioenval oplost voor wie enkel van vervangingsinkomsten moet leven.

Er is echter nog een probleem, de promotieval. Dit betekent dat werknemers, vooral in de lage lonen, bij een loonsverhoging netto nauwelijks iets overhouden. Nieuw is het probleem van de zogenaamde promotieval niet, maar het probleem wordt steeds groter. In 2014 hield een alleenwonende werknemer met een bruto maandloon van 2.500 euro 33,83 procent over van 500 euro extra bruto loonkost voor de werkgever. Vandaag is dat in Vlaanderen nog maar 17,58 procent.

Door allerlei kunstgrepen probeert ons politieke beleid de laagste lonen netto op te trekken. Zo bestaat er de federale werkbonus, de Vlaamse jobbonus, RSZ-kortingen op de werkgeversbijdragen en fiscale kortingen voor alleenstaande ouders. Deze kortingen dalen naar mate het loon stijgt, maar hebben soms een omgekeerd effect omdat een snelle afbouw de reden is van de promotieval. Oplossingen zijn het langer uitfaseren van de werk- en jobbonus én een aanpassing van de progressie in de belastingschijven.

1.5. Nieuwe economie

Enerzijds wordt de term gebruikt voor stelsels waarbij consumenten samen elkaars goederen en diensten kunnen gebruiken. Anderzijds associëren velen de term aan de opkomst van virtuele platformen die gebruik maken van nieuwe technologieën. Tenslotte is die term ook van toepassing op allerlei nieuwe wijzen om arbeid te organiseren.

1.5.1. Deeleconomie

Werkenden of gepensioneerden konden sedert 2018 zo'n 6.000,00 euro per jaar belastingvrij bijverdienen, zonder dat daarop sociale bijdragen werden geheven. Dit betekent niet alleen minder belastinginkomsten, maar ook minder sociale bescherming.

Op initiatief van de vakbonden oordeelde het Grondwettelijk Hof dat er sprake is van discriminatie t.o.v. diegenen die wél belastingen en sociale bijdragen betalen.

De inkomsten uit deeleconomie die behaald zijn vanaf 1 januari 2021 vallen in principe terug op het wettelijke deeleconomie-kader, zoals dat bestond vóór de wijziging door de wetten van 18 juli 2018 en 30 oktober 2018. De inkomsten behaald vanaf 2021 ondergaan zo opnieuw een belasting tegen 20%. Ook het (verplichte) wettelijke kostenforfait van 50% is opnieuw ingevoerd.

De nieuwe 'gerepareerde' deeleconomieregeling is van toepassing op de inkomsten betaald of toegekend vanaf 1 januari 2021, zelfs al heeft die betaling of toekenning betrekking op diensten geleverd vóór die datum.

Wij pleiten voor een stopzetting van het onbelaste en onbeschermd bijklussen via de deeleconomie; alle vormen van arbeid moeten als volwaardige arbeid behandeld worden.

1.5.2. Flexi-jobs

Sedert 2015 voerde men een nieuwe fiscale gunstmaatregelen in, namelijk de vrijstelling van inkomsten uit flexi-jobs met de bedoeling werken in de horeca te stimuleren.

De bezoldigingen betaald in uitvoering van een flexi-jobarbeidsovereenkomst, flexiloon, flexivakantiegeld en bijkomende vergoedingen die deel uitmaken van het loonbegrip, worden vrijgesteld van inkomstenbelasting en van sociale bijdragen (RSZ). De werkgever betaalt een bijzondere bijdrage van 28%. Deze patronale bijdrage is aftrekbaar voor de werkgever.

Het ACV ziet de introductie van flexi-jobs in de horeca als een paard van Troje, bedoeld om grote stukken van het arbeidsrecht en de arbeidsbescherming te ontwrichten. Voor ACV gaat dit soort tewerkstelling ten koste van kwalitatieve tewerkstelling en bedreigt het de financiering van de sociale zekerheid.

Vanuit liberale zijde werd bij de begrotingscontrole van oktober 2023 opnieuw zeer sterk ingezet op de uitbreiding van de flexi-jobs naar zoveel mogelijk sectoren. Waarbij

de regering zich rijk rekent aan terugverdieneffecten.

Stap voor stap leiden al deze (quasi) belastingvrije systemen tot uitholling van de sociale zekerheid. Laaggeschoolden krijgen geen eerlijke kansen meer door dit systeem van sociale dumping. Voltijdswerkenden zullen met hun bijdragen deze tekorten moeten bijpassen.

Het ACV is voorstander van de afschaffing van deze regeling.

1.6. Cafetariaplannen

Opnieuw een wijze om extralegale voordelen toe te kennen, naast de deeleconomie en flexi-jobs die geheel of gedeeltelijk ontsnappen aan belastingen en sociale bijdragen. Dit is al lang een zorg, vanuit vele oogpunten: financiering van collectieve diensten en overheidsinvesteringen, financiering van de sociale zekerheid, opbouw van sociale zekerheidsrechten voor de betrokkenen zelf, niet in het minst hun pensioen, loon- en inkomensgelijkheid, loonbescherming, collectieve arbeidsverhoudingen, enz. Intussen is duidelijk dat dit in een ongeziene stroomversnelling is geraakt. Niet uitsluitend, maar wel mede door het doorbreken van de methodiek van de cafetariaplannen. Waarbij het hek van de dam lijkt om ook bestaande brutolonen om te zetten in extralegale voordelen.

Elk jaar worden de keuzemogelijkheden groter. Wij streven ook voor een fiscale rem op andere optimalisaties van loonvoordelen:

- Bestaande loonvoordelen met normale bijdragen mogen niet worden vervangen.
- Beperking van de grensbedragen als er voordelen worden toegekend.
- Beperking van het nieuwe stelsel voor auteursrechten tot artistieke prestaties in enge zin. De nieuwe regeling is zeer onduidelijk met betrekking tot software.
- Invoering van een maximum(korf) voor het geheel van fiscale voordelen.
- Striktere regels voor aandelenopties en warrants.
- Bijkomende regelgeving voor meer verplichte transparantie.

1.7. Vereenvoudigde aangifte

Ten gevolge van o.a. de zesde staatshervorming en de gedeeltelijke regionalisering van de personenbelasting steeg het aantal codes op de belastingaangifte in 2023 naar 843. De fiscale koterijen, een geliefde tool voor politiek gewin, liggen mee aan de basis.

Onze aangifte in de personenbelasting moet begrijpelijk en overzichtelijk zijn. De door de overheidsdatabanken gekende en jaarlijks terugkomende gegevens kunnen vooraf ingevuld worden. Naast gegevens van de overheid vinden ook meer gegevens uit andere sectoren de digitale weg naar Tax-on-web, zoals bankgegevens. Ook kosten zoals kinderopvang en giften kunnen vooraf ingevuld worden. Dit vermindert het aantal fouten bij de burger.

1.8. Fiscale koterijen aanpakken

Ons belastingstelsel wordt gekenmerkt door hoge tarieven en smalle grondslagen. Een enorme waaier aan fiscale aftrekken verzwakt alleen maar het systeem. Zo kennen we nog aftrekken voor huispersoneel, een bijkomend forfait voor verre verplaatsingen, twee soorten fiscale kortingen voor pensioensparen, een voordeelregime voor topsporters, het niet doorstorten van bedrijfsvoorheffing in veel sectoren zoals sportclubs en loonsubsidies aan bedrijven.

Zijn deze allemaal nog doelmatig en rechtvaardig? ACV eist een ernstige doorlichting en opkuis hiervan.

1.9. Verhogen van de transparantie

Jaarlijks vullen we onze belastingaangifte in aan de hand van loonfiches, fiches voor werkloosheids- en ziekte-uitkeringen. Onze wetgever wil daarmee de controleopdracht van de belastingadministratie vergemakkelijken en sedert de digitalisering met Tax-on-web lukt dat aardig.

Maar hoe verifiëren de belastingcontroleurs betaalde renten, interesten, dividenden en huurinkomsten? Vandaag genieten renteniers, ongeacht de hoogte van het bedrag, nog altijd vrij spel. Een algemene ficheverplichting voor alle inkomsten maakt het speelveld eerlijker.

1.10. Verschuiving van de belastingen van arbeid naar kapitaal

België staat alleen in Europa met zijn belastingtarief op arbeid¹. OESO-studies bevestigden al meermaals dat de bijdragen op arbeid in België erg hoog zijn.

Nergens in de OESO is de loonwag – het verschil tussen de loonkost voor de werkgever en het nettoloon voor de werknemer – groter dan in België. Voor een alleenstaande zonder kinderen met een doorsnee loon bedroeg de belastingdruk (fiscaliteit + RSZ) in België in 2022 maar liefst 53 procent. In 2021 bedroeg die belastingdruk 52,6 procent. België is het enige industrieland waar meer dan de helft van het brutoloon wordt afgeroomd.

Het ACV blijft dan ook voorstander van een taxshift van belastingen op arbeid naar meer belastingen op winsten van ondernemingen en vermogen. De volgende hoofdstukken gaan hier dieper op in.

¹ Een tax shifting ten voordele van arbeid en bredere belastinggrondslagen, HRF 2014, pagina 33 9 Het jaarlijkse 'Taxing Wages' rapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) + Rapport Taxing Wedge 2023 OESO

2. Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting is een factor in de wedren van de fiscale concurrentie (neerwaartse koers). Na de uitbreiding van de Europese Unie hebben lidstaten de vennootschapsbelasting verlaagd om tewerkstelling te behouden of aan te trekken.

Daardoor kwamen we terecht in een spiraal van fiscale concurrentie.

Dat leidde ertoe dat de verhouding bijna 1/10 is geworden tussen wat vennootschappen afdragen tegenover gezinnen.

Hieronder vind je een samenvattende tabel van de verlaging van de vennootschapsbelasting waartoe de regering in juli 2017 besliste en die nog altijd actueel is :

	2017	2018	2020
Nominaal tarief	33,99%	29,58%	25%
KMO-tarief	24,25%	20%	20%

De verlaging van de vennootschapsbelasting kostte de staatsbegroting 5 miljard euro. De toenmalige regering waarborgde de begrotingsneutraliteit met een reeks maatregelen die die verlaging zouden compenseren.

Niets was minder waar. Niet alleen op korte, maar ook op lange termijn volgde geen compensatie. Zowel de Europese Commissie als het Rekenhof merkten de afwezigheid van structurele maatregelen op.

Vennootschappen genieten door allerlei fiscale gunstregimes een effectieve belasting die lager kan liggen dan 10%,naargelang de toegepaste techniek.

Het terugverdieneffect dat een verlaagde vennootschapsbelasting zou opbrengen, bleek in de praktijk niet zo te zijn.

2.1. Dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten?

Deze vraag wordt in de discussie over vennootschapsbelasting nooit gesteld. Vennootschappen genieten allerlei fiscale kortingen en gunsttarieven om redenen van internationale concurrentie en werkgelegenheid. Hierdoor draagt de vennootschapsbelasting nog slechts 3,3 % bij tot het BBP.

De huidige fiscale regels stimuleren om een zelfstandige activiteit uit te oefenen binnen een vennootschap (eerder dan in een eenmanszaak²). Te veel inkomsten verschuiven dus van de belastinggrondslag van de natuurlijke personen naar die van de vennootschappen, die beduidend voordeliger is voor de hoge inkomens.

² In een eenmanszaak worden op het gehele inkomen de progressieve tarieven van de personenbelasting geheven.

2.2. Overwinst

De laatste jaren hebben we als samenleving uitzonderlijke kosten moeten dragen waarvan we het bestaan niet konden vermoeden eind 2019 : covid, energieprijzen en oorlogsuitgaven. In de Korea-oorlog en in de energiecrisis van de jaren '70 werden uitzonderlijke maatregelen genomen voor effectieve bijdragen uit winst om het budget te hulp te snellen.

ACV pleit voor een dergelijke maatregel.

De huidige overwinstbelasting op energiebedrijven is onvoldoende omdat veel sectoren buiten schot blijven door de huidige belasting op overwinsten.

Voorbeelden van sectoren waar soms heel hoge winsten geboekt worden zonder concurrentie zijn e-commerce, telecom en de farmasector. Maar ook meer recent zijn er grote netto-inkomsten behaald op zaken zoals voeding.

We streven naar het heffen van een belasting op bedrijven die ruime netto-inkomsten kunnen blijven boeken in die uitzonderlijke omstandigheden. Men kan toegenomen netto-inkomen onderwerpen aan een progressieve vennootschapsbelasting waarop de normale vennootschapsbelasting op basis van aangegeven winst kan worden verrekend.

2.3. Belasting op digitale activiteiten in België.

Wat is het verschil met de digitaks, in de volksmond de “Google-taks”, die ingeschreven staat voor 100 miljoen euro in de begrotingstabellen en een belasting op digitale activiteiten?

Bedrijven die zeer populaire digitale diensten aanbieden (zoals Facebook, Google en Amazon) moeten volgens het regeerakkoord een belasting van drie procent op hun omzet betalen. Dit is de digitaks. Het gaat om techreuzen die wereldwijd ruim 750 miljoen euro omzet draaien en minstens 5 miljoen euro inkomsten in België boeken. In het huidige regeerakkoord staat dat, indien er geen akkoord is in 2023 om die belasting te regelen in een internationaal kader, België dergelijke belasting zal invoeren. Dit gebeurde niet.

Het probleem met dat internationaal kader waarop de Belgische regering nog steeds wacht in 2024, is dat het er de komende jaren niet van zal komen.

ACV wil niet langer wachten en pleit voor een Belgische minimumbelasting op digitale omzet voor alle spelers die hier in België inkomsten behalen uit hun digitale activiteit op ons grondgebied. Dit is dus een taks op alle digitale activiteiten en niet enkel op de genoemde reuzen uit het voorstel van de regering.

Digitale activiteit is immers verre van gratis: de telecommunicatienetwerken die bedrijven gebruiken voor hun digitale activiteit kosten handenvol geld aan infrastructuur in België. Bedoeling van ons voorstel is om alle bedrijven een minimaal deel te laten bijdragen naar verhouding van het gebruik van onze infrastructuur, elektriciteitsnet, glasvezelkabels, De belasting op digitale activiteiten kan naast de

digitaks worden ingevoerd en indien de digitaks er ooit komt, en een multinational onder beiden valt, kan de in België verschuldigde digitaks worden verrekend op de belasting op digitale activiteiten in België.

2.4. Minimum vennootschapsbelasting op winsten

In het regeerakkoord staat naast de digitaks ook de minimumbelasting ingeschreven.

Bedrijven met een wereldwijde omzet van meer dan 750 miljoen euro moeten in elk land waar ze een dochterbedrijf hebben minstens 15 procent vennootschapsbelasting op hun winst betalen. De Kamercommissie keurde eind 2023 een wetsvoorstel daaromtrent goed. Stel dat AB InBev, met hoofdzetel in België, in een ander land het lokale tarief van 9 procent op zijn winst betaalt, dan krijgt de regering aldaar de kans om dat tarief op te trekken naar 15 procent. Doet dat andere land dat niet, dan kan de Belgische fiscus de extra heffing van 6 procent op de buitenlandse winst van AB InBev innen om toch aan 15 procent te komen. De andere landen worden dus aangezet de winst voldoende te belasten. Anders zal men in België, het land van de hoofdzetel, die winst belasten. België heeft ongeveer 70 bedrijven die een geconsolideerde omzet van minstens 750 miljoen euro boeken en internationaal actief zijn. Omgekeerd kan België ook op dochterbedrijven van grote internationale buitenlandse bedrijven die 15% toepassen (binnenlandse bijheffing). Als een buitenlandse multinational een laagbelaste dochteronderneming in België heeft, kan ons land dus de aanvullende belasting heffen en zo voorkomen dat de heffingsrechten worden overgedragen naar de staat van het moederbedrijf

Een overwinstbelasting betreft hoge netto-inkomsten die worden behaald door vaste inrichtingen of vennootschappen in België en verhoogt de belasting daarop progressief. Vennootschapsbelasting, met inbegrip van de minimum vennootschapsbelasting, kan daarop worden verrekend voor zover die slaat op diezelfde netto-inkomsten die in België werden behaald.

Een belasting op digitale activiteiten kijkt naar wat er in België gebeurt om een minimale bijdrage te bepalen naar verhouding van het gebruik van de infrastructuur van het land, de minimumbelasting beoordeelt wat er in het buitenland gebeurt om een minimale vennootschapsbelasting te bepalen in België voor het verschil dat lager is dan 15%.

De gestemde wet kijkt nog te veel naar het belasten van boekhoudkundige winst en wat er in het buitenland gebeurt en te weinig naar een minimum deel belasten uit de verkopen gerealiseerd in België. Een probleem is dat bij digitale activiteiten het grootste deel van die winst kan worden doorgeschoven naar het buitenland en niet wordt geacht uit België te komen voor de toepassing van de minimumbelasting. De kosten die de digitale activiteit maakt in onze economie blijven zo in hoofdzaak ten laste van onze gezinnen en bedrijven.

Inkomsten uit een belasting op digitale activiteiten in België zijn bovendien minder gevoelig aan geopolitieke afwegingen omdat iedereen die hier een minimumniveau van digitale activiteiten doet een minimaal fair deel bijdraagt aan de kosten ervan

(belasting op activiteit ongeacht of er winst is). Het budgettair effect is daarom niet alleen zekerder, maar ook veel groter. Ook wordt een gelijk spelveld bekomen tussen kleinere bedrijven en de techreuzen voor de kost van hun elektronische activiteit.

Het ACV gaat voor een scherp toezicht op een effectieve minimumbelasting zoals die reeds werd ingevoerd voor winsten die multinationals bij ons halen en in allerlei vormen binnen hun groep doorschuiven, het invoeren van een digitaks op multinationals in Europees verband én voor het invoeren voor alle vennootschappen van een nationale progressieve vennootschapsbelasting op overwinsten én de belasting op digitale activiteiten. Of hoe eerlijke fiscaliteit bijdraagt tot digitalisering van onze bedrijven en de kosten van de energietransitie deelt.

2.5. Inkoop eigen aandelen

Bedrijven die hun eigen aandelen inkopen (en vernietigen), verhogen de waarde van de overgebleven aandelen in handen van de aandeelhouders en stuwen de beurskoers. Dat gebeurt niet bij klassieke winstuitkering. Bovendien is het voor bedrijven met veel liquide middelen interessanter dan een dividend uit te keren waarop 30% roerende voorheffing van toepassing is. Bij vernietiging van de ingekochte aandelen kan die 30% roerende voorheffing worden verrekend met de vennootschapsbelasting.

Het ACV onderzocht de jaarverslagen van de BEL20-bedrijven en stelde een jaarlijkse inkoop van zo'n 1,8 miljard euro vast. Het ACV stelt voor dat deze inkooptransactie extra belast moet worden in de vennootschapsbelasting via een antimisbruikbepaling, gecombineerd met een meerwaardebelasting bij de aandeelhouders. Enige aanvaardbare uitzondering die zou kunnen bestaan zijn de inkopen die steunen op financiële en economische gronden.

2.6. Strijd tegen managementvennootschappen

Mensen met een hoog loon betalen veel belastingen en sociale bijdragen. Velen laten hun loon daarom uitbetalen aan een andere vennootschap. Dit type vennootschap noemen we een managementvennootschap.

De laatste vijf jaar verdubbelde het aantal managementvennootschappen, zo publiceerde de krant De Tijd na analyse van cijfers van Statbel. In absolute cijfers betekent dit een stijging van 41.150 vennootschappen in 2019 naar 76.578 in 2023.

Onder bepaalde voorwaarden betaalt men in een managementvennootschap slechts 20% aan vennootschapsbelasting tegenover 50% in de personenbelasting, exclusief de sociale bijdragen. Daarbij mogen we ook de bestaande gunstregimes, waarbij kapitaal kan uitgekeerd worden tegen verlaagde tarieven, niet vergeten!

De oplossing voor het ACV: een drastische daling van de belastingschijven in de

personenbelasting en een hogere sociale bijdrage door de managementvennootschap op inkomsten bekomen uit de arbeid van haar bestuurders en zelfstandige medewerkers die, niet in dienstverband, prestaties leveren aan de managementvennootschap. Tenslotte moet schijnzelfstandigheid worden aangepakt.

Daarnaast zou het minimum uit te keren bedrag aan bezoldiging voor de bedrijfsleider door de vennootschap moeten stijgen vooraleer men gebruik kan maken van het verlaagde tarief van KMO's.

3. Vermogensbelasting

3.1. Context: betalen vermogenden in België veel belastingen?

Te pas en te onpas moeten cijfers onderstrepen dat vermogens in België al zeer zwaar zouden worden belast. Volgens cijfers van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) die elk jaar worden gepubliceerd, de Taxation Trends 2022, zouden rijke Belgen wereldwijd op de derde plaats staan. Dit volgens een berekening waarbij de belastingen op de bruto-inkomsten van kapitaal worden afgezet tegenover het bruto binnenlands product (BBP). Alleen het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk zouden volgens die berekening het vermogen nog zwaarder belasten.

Het probleem is dat je uit deze cijfers niet kan afleiden of die verhouding te wijten is aan hoge belastingtarieven, dan wel aan de aanwezigheid van een groot vermogen dat grote kapitaalinkomsten genereert in het geheel van het BBP. Bijvoorbeeld: een land met weinig rijken en vermogen staat automatisch lager op de lijst van de OESO, zelfs al zou in dat land een hoog belastingtarief gelden. De OESO studie zegt dus meer over het aandeel van rijke burgers in de nationale rijkdom dan over de belastingdruk tussen burgers.

3.2. Hoe worden inkomsten uit vermogen belast?

De OESO heeft cijfers voorhanden³.

- **Meerwaarden op aandelen**⁴

Het effectief belastingtarief op meerwaarden op aandelen is **8%** in België, ten opzichte van een gemiddelde **36,8%**. Het tarief in ons land is zo laag omdat niet-speculatieve meerwaarden in België niet worden belast. Probleem is dat heel wat van de meerwaarden in de praktijk wél speculatief zijn, maar door de mazen van het net glippen.

- **Meerwaarden op vastgoed**

België deelt hier de laatste plaats met Italië, Duitsland en Frankrijk (voetnoot). In ons land is het effectieve tarief quasi 0% tegenover 14,4% als OESO-gemiddelde. België kent enkel een meerwaardebelasting in de personenbelasting bij de verkoop van bepaalde onroerende goederen binnen een te korte termijn.

- **Belastingen op intresten en dividenden**

Voor intresten en dividenden is de totale belastingdruk in ons land eveneens lager dan het OESO-gemiddelde⁵. In België is het effectieve totale belastingtarief op intresten en dividenden 30%. Het OESO-gemiddelde is 27% voor intresten en 42% voor

dividenden. De studie houdt bovendien geen rekening met de ruime vrijstelling voor intrestinkomsten van gereguleerde spaarboekjes⁶.

- **Belastingen op onroerende inkomsten**

Onroerende inkomsten zijn inkomsten die voortkomen uit onroerende goederen (woningen, appartementen, gronden, ...). De belastingen hierop worden geheven via het Kadastraal Inkomen (KI).

Het Grote Woononderzoek raamde dat het KI maar 19% van de netto huurwaarde van een woning vertegenwoordigt, waarmee woningen (voor zover ze al belast worden) dus in feite onderbelast zijn⁷.

Met de transactiekosten tussen de kopers en verkopers scheert België dan weer de hoogste toppen binnen het Europese peloton.

De registratierechten en andere taksen bedragen in België gemiddeld 9,7% tegenover 1,1% in de andere onderzochte landen.

Ook wat betreft de successie en de schenkbelastingen loopt België binnen de OESO mee op kop. Onze Nationale Bank verklaart dit deels door de relatief hoge tarieven in niet rechte lijn.

- **Hoe staat het nu met de belasting op vermogen?**

In Taxation Trends 2022 staat dat de verhouding kapitaalbelastingen op totale belastingen 23,6% bedraagt.

De totale belastingen op vermogens, inkomsten en transacties, met uitzondering van de belasting op huur en meerwaarden, bedroeg in 2020 voor België 13,5 miljard euro. (bron: NBB 2020, Valenduc, 2011, 2019)

Als we indicatief de totale belasting op vermogen voor particulieren delen door het netto vermogen van de gezinnen voor 2020/2021, namelijk 2.127 miljard euro, dan komen we op een belastingdruk van amper 0,6%. Dit cijfer betekent dat de verhouding van alle mogelijke belastingen op vermogen voor particulieren afgezet tegen het totale vermogen van particulieren minder dan 1% bedraagt. Cijfers voor andere landen zijn niet beschikbaar.

In België is er nagenoeg geen informatie beschikbaar over de totale inkomsten uit vermogen, laat staan over de verdeling van die inkomsten over de gezinnen. Dit zorgt ervoor dat het moeilijk wordt om het debat over hoe de fiscale hervorming er moet uitzien, en concreter over de impact van een verschuiving van de lasten op arbeid naar vermogen, op een volwassen manier te voeren.

³ http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxation-of-dividend-interest-and-capital-gain-income_5k3wh96w246k-en
⁴ http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxation-of-dividend-interest-and-capital-gain-income_5k3wh96w246k-en, pagina 30
⁵ http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxation-of-dividend-interest-and-capital-gain-income_5k3wh96w246k-en, pagina 46

⁶ http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxation-of-dividend-interest-and-capital-gain-income_5k3wh96w246k-en, pagina 24
⁷ https://steunpuntwonen.be/Studiedagen/Grote_Woononderzoek_2013_3_maart_2015
⁸ https://www.nbb.be/doc/ts/publications/economicreview/2010/ecotijdiii2010_h4.pdf, pagina 87

3.3 Wie bezit en beschikt nu over al die miljarden?

Belgische huishoudens presteren niet slecht op de wereldranglijst “Wie is de rijkste?”. Hun totaal netto-vermogen steeg van 1.568 miljard euro in 2010 gestaag over 2.077,3 in 2014 naar 2.127 miljard euro in 2021 (Kapeller et al (2021)).

Een gemiddeld Belgisch gezin bezat in 2021 een netto-vermogen van € 408.000. De mediaanwaarde bedroeg € 242.000, wat veel meer is dan in het eurogebied en de buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland

Hoewel licht gedaald tussen 2010 en 2017 bezit zowat 70% van de Belgische gezinnen een eigen woning. (HFCS2020).

De grote meerderheid (64%) van de verhuurders verhuurt maar één woning. Gemiddeld verhuurden eigenaars van huurwoningen twee woningen. Grote verhuurders (meer dan 10 woningen) komen nauwelijks voor. Drie vierde van de verhuurders is ouder dan 44 jaar, een derde is ouder dan 64 jaar.

Er heerst een duidelijke hiërarchie in het beleggingspatroon van de Belgische gezinnen: eerst belegt een gezin in een eigen huis en een spaarboekje, dan in een pensioen- of levensverzekering. Als er nog wat overblijft, gaat dit in een beleggingsfonds of naar een tweede woning. Pas daarna belegt de Belg doorgaans in individuele aandelen en obligaties.

Zo investeren 2,9 % van de Belgische gezinnen in obligaties, maar 83 % hiervan komt bij de 10% van de meest vermogenden.

Voor aandelen is dit 10%, waarbij 78% van de beurgenoteerde aandelen in handen zijn van de 10% meest vermogenden.

3.4. Ongelijke verdeling van het vermogen

Het financieel vermogen in België is ongelijker verdeeld dan in andere landen. Het behoort bij de meest ongelijk verdeelde van Europa.

Kort samengevat is er in België voorlopig maar één goed vertrekpunt voor schattingen van de vermogensverdeling voorhanden. Recent onderzoek voor België, op basis van een Forbes-rijkenlijst en correcties, concludeerde dat de 1 procent rijkste Belgen ongeveer 19 procent van het netto-vermogen in handen hebben. De Forbes-rijkenlijst bevat echter (afhankelijk van het jaar) slechts 1 tot 2 rijken voor België. Door het kleine aantal rijken is het twijfelachtig of de Forbes-lijst de absolute top van de Belgische vermogensverdeling goed vertegenwoordigt. In België is er naast de Forbes-lijst nog een andere rijkenlijst beschikbaar. De Rijkste Belgen (DRB) is een lijst met ruwe benaderingen van het netto-vermogen van meer dan 500 superrijke Belgische families. Door het grote aantal superrijken (27) lijkt de DRB-lijst geschikter dan de Forbes-lijst als vertegenwoordiging van de absolute top van de Belgische vermogensverdeling. Een schatting van de vermogensverdeling op basis van de DRB-lijst en de hierboven uiteengezette correcties leidt tot een vermogensaandeel van 24 procent voor de 1 procent rijkste gezinnen, ongeveer evenveel als wat de 75 procent minst vermogende

gezinnen allemaal samen in handen hebben. In België bezitten de 10% rijkste huishoudens 59% van het totale netto-vermogen (Engel et al., 2022).

Stort de economie dan in als je morgen vermogens hoger zouden belasten? De OESO concludeert van niet én ook het Planbureau argumenteerde recent dat het met die kapitaalvlucht best wel meevalt.

Na invoering van de Franse ISF verlieten in 2014 zo'n 780 betrokken belastingbetalers Frankrijk. Op een totaal van 331.010 bedraagt dit amper 0,23%. (Zucman 2008) Méér: 300 onder hen keerden later terug! (OESO, 2008)

Het argument van de tegenstanders die schermen met een mogelijke kapitaalvlucht houdt dus weinig steek.

Belasting op vermogensinkomsten werkt minder verstorend op de economische groei dan een belasting op transacties. Er is geen enkel bewijs dat ze met een eventueel vertrek uit België ook hun economische activiteit waarmee het vermogen werd opgebouwd hier wegtrekken.

3.5. Hoe het vermogen eerlijker belasten?

Het ACV wil dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. En dat vermogenden dus meer bijdragen. Daarvoor denken we na over verschillende opties, al hebben we een duidelijke voorkeur voor bepaalde pistes.

A. Een echte speculatietaks

Speculeren wordt heden amper belast omdat vele financiële producten buiten een wetgevende bepaling vallen.

Een speculatietaks, zoals we die ooit kenden, geniet niet de voorkeur omdat de kosten hieromtrent hoger uitvallen dan de baten.

B. Een meerwaardebelasting op financiële activa en onroerend goed (niet-eigen woning)

Een meerwaardebelasting van 25 à 30% geheven op gerealiseerde meerwaarden op financiële producten, al dan niet beursgenoteerd, en op onroerende goederen (behalve de eigen woning) behoort tot de mogelijke pistes. Uiteraard met een kostenaftrek.

Een meerwaardebelasting op aandelen bij grote participaties/aanzienlijk belang (bvb. boven de 5%) geniet geen voorkeur (zgn. Coucke-taks).

Een mogelijkheid is om een meerwaardebelasting van 25 tot 30% te heffen op gerealiseerde meerwaarden op alle financiële producten, zowel beursgenoteerde als niet-beursgenoteerde, en op onroerende goederen die niet de eigen woning zijn. Wat de onroerende goederen betreft kunnen bepaalde gemaakte kosten in rekening worden gebracht (forfaitair of werkelijk).

We pleiten voor de invoering van een meerwaardebelasting op roerende en onroerende goederen, uitgezonderd de gezinswoning, mits een compensatie voor inflatie om de taks juridisch sluitend te maken. Minwaarden kunnen verrekend worden

met deze meerwaarden gezien men anders in de problemen kan komen op juridisch vlak met betrekking tot het gelijkheidsbeginsel.

Voor 2012 en 2013 zou met een belastingvoet van 25% de potentiële meeropbrengst van een meerwaardebelasting op aandelen uitgekomen zijn op respectievelijk 7,6 en 5,2 miljard euro

Indien er geen gedragswijzigingen bij de belastingplichtige zouden zijn, varieert volgens de Hoge Raad voor Financiën de opbrengst van een belasting op meerwaarden bij een tarief van 30 % van 1,1 miljard euro tot 0,2 miljard euro in het scenario van een voetvrijstelling van 50.000 euro op tien jaar. Bij een voetvrijstelling van 1 miljoen euro meerwaarden varieert de opbrengst van 376 miljoen euro tot ongeveer 0.

De Hoge Raad voor Financiën schat de meerwaarde op onroerend goed voor particulieren gemiddeld op 71,1 miljard euro per jaar, waarvan 81% betrekking zou hebben op de eigen woning. De gemiddelde belastinggrondslag zou, als je de eigen woning buiten beschouwing laat, uitkomen op 13,7 miljard euro. Tegen het tarief van 25% zou dit een opbrengst opleveren van ongeveer 3,4 miljard euro per jaar.

Een meerwaardebelasting op financiële activa en onroerend goed (met uitzondering van de eigen woning) levert dus een gigantische inkomstenbron op tot 5 miljard euro per jaar indien het tarief van 30 % wordt weerhouden.

Een uniforme belasting van vermogensinkomsten via een eenvormig faciaal tarief (25 tot 30%) is slechts een tussenstap voor het samentellen van alle inkomsten, met het oog op een gelijke behandeling van arbeids- en kapitaalsinkomens, volgens het principe “een euro is een euro”, wat betekent dat een euro, onafhankelijk hoe hij is verdiend, op een zelfde manier wordt belast.

C. Een dual income tax

De dual income tax is een tweeledige taks:

- enerzijds kennen we de progressieve taxatie zoals die van toepassing is op allerlei bezoldigingen, pensioenen en vervangingsinkomsten
- anderzijds bestaat er de proportionele taxatie. Daarbij worden inkomsten uit kapitaal, allerlei roerende inkomsten en meerwaarden getaxeerd tegen een identiek, neutraal tarief. Dit betekent dat het tarief dat in de personenbelasting van toepassing is op dit type inkomen eveneens wordt toegepast op diezelfde inkomsten binnen een vennootschap. Deze taxatievorm ontmoedigt belastingplichtigen tot het opzetten van allerlei juridische constructies aangezien ze toch op dezelfde manier worden getaxeerd.

Maar welk systeem men ook verkiest: allerlei uitzonderingsregimes van aftrekken en vrijstellingen moeten geschrapt worden wil men het kapitaal uit arbeid fiscaal

evenwaardig behandeld zien aan het geldelijk kapitaal

Bij dit systeem moet men zoveel mogelijk uitzonderingsregimes, aftrekken, vrijstellingen... schrappen. Op die manier wordt arbeid en kapitaal gelijk en dus eerlijker belast.

Mogelijke opbrengst?

De Hoge Raad van Financiën stelt dat wanneer in België alle inkomens uit het financieel vermogen zouden worden belast aan 25%, de extra opbrengst 1,15 miljard euro zou bedragen⁹. De effectieve belastingdruk op kapitaal stijgt dan. In Zweden was de invoering van de dual income tax goed voor een stijging van de opbrengst van de belastingheffing over kapitaalinkomsten met 2,7 % van het bruto nationaal product. De verbreding van de belastbare basis van kapitaal in combinatie met een uniform tarief leidde daar niet tot een kapitaalvlucht of een fnuik in de economische groei¹⁰.

Een mogelijk pijnpunt is dat het voor ondernemers vaak niet zo duidelijk is welk deel van hun inkomen voortkomt uit arbeid dan wel uit kapitaal.

Uit de boekhouding en feitelijke elementen zal dus een verdeelsleutel moeten blijken!

Daarnaast maken de verschillende Belgische bestuursniveaus met elk hun fiscale eenheden het er niet makkelijker op.

Ook is de situatie in België ingewikkeld omdat er, naast federale belastingen, ook gewestelijke belastingen zijn. Het is geen eenvoudige klus om die op elkaar af te stemmen.

De duale inkomensbelasting is voor ACV geen doel op zich, maar een middel om tot het doel te komen. Wij willen dat een euro gelijk belast wordt, onafhankelijk of deze euro van arbeid of van kapitaal komt.

D. Een vermogensbelasting en vermogenskadaster

Naar het voorbeeld van de effectentaks en de onroerende voorheffing op vastgoed ijveren wij als werknemersorganisatie voor de invoering van een jaarlijkse vermogensbelasting op de hogere vermogens. Dit impliceert de opmaak van een breed vermogenskadaster waartoe niet enkel - al dan niet beurgenooteerde - aandelen behoren, maar ook vastgoed, kunstcollecties en andere unieke stukken.

Een vermogenskadaster bestaat al voor zo'n 90%, daar de databanken van de fiscus reeds veel van deze gegevens bevatten.

Ons einddoel is een vermogensbelasting waarbij de hogere vermogens een jaarlijkse beperkte bijdrage betalen op het vermogen zelf. Het is een belasting op onroerend goed en roerend bezit, op welke manier iemand die ook verkrijgt.

Het ACV stelt voor om, per persoon, een vermogensbelasting in te voeren van 1% op de eerste schijf van 1.000.000 tot 1.500.000 euro, 1,25 % van 1.500.000 tot 2.000.000 euro en 1,5 % op alles daarboven.

De eigen woning wordt inbegrepen in dit bedrag tegen de werkelijke verkoopwaarde,

bepaald door het kadaster op basis van vergelijkingspunten.

Uiteraard bedoelen we hier een netto-vermogen, dus na aftrek van schulden. Een antimisbruikbepaling is vanzelfsprekend indien men enkel om fiscale redenen zijn vermogen zou opsplitsen om de taks te ontwijken. De mogelijke opbrengst gaat tot 5 miljard euro per jaar. De effectentaks verdwijnt in dit scenario.

Scandinavische landen bewijzen tenslotte dat een vermogensbelasting (zoals een netto vermogensbelasting, maar ook zoals een effectentaks) én een vermogenswinstbelasting (zoals een meerwaardebelasting op aandelen en vastgoed) hand in hand kunnen gaan.

E. De financiële transacties (FTT)

Hoewel de financiële transactietaks (FTT) aansluit bij de Tobintaks verruimt de belastbare basis grondig. De FTT viseert alle financiële transacties. Niet alleen om de staatskas te spijzen, maar ook speculatie te ontmoedigen en de financiële markten stabiel te maken.

Op heden is er nog altijd geen werkende Tobintaks in België.

4. De belastingadministratie

Rechtvaardige fiscaliteit steunt niet alleen op wetten. Toezicht op naleving en zo nodig gedwongen toepassing zijn even belangrijk.

Onze belastingadministratie sukkelde al meerdere jaren van hervorming naar hervorming, met alle nefaste gevolgen van dien.

4.1. Personeelsbestand

Jaar na jaar dalen de werkmiddelen, het noodzakelijk personeelsbestand en niet in het minst de publieke dienstverlening door de sluiting van lokale kantoren.

Waar in 2006 er nog 31.770 ambtenaren (statutair en contractueel samen) waren, daalt dat in 2016 naar 23.451 of zo'n 26% minder. Eind 2022 daalde hun aantal verder naar 21.012.

4.2. Invloed op de controles?

In 2015 stelde het Rekenhof al dat de effectieve controlekans sterk afhing van de plaatselijke controlecapaciteit, lees: de personeelsbezetting van de lokale controledienst.

Tezamen met de daling van het personeelsbestand daalt dus ook de controlekans.

Het Rekenhof heeft eind 2022 een doorlichting uitgevoerd van de controles van de 'kmo's bij de FOD Financiën¹¹. Door de afname van het personeel kan de FOD Financiën onvoldoende garanderen dat alle kmo's gelijk worden behandeld. Meer nog: de geplande controles kunnen zelfs niet meer uitgevoerd worden.

Daartegenover staat dat de centrale selectie van te controleren dossiers neutraliteit en integriteit garandeert. Uiteraard is deze selectieprocedure nog verre van volmaakt!

Het ACV dringt aan op snellere, betere en fijnere selectieprocedures.

Het Rekenhof adviseert een 1:1-vervanging van de controleurs, iets waar wij voor de volle 100% achter staan.

4.3. Het invorderingsproces

Hoewel de laatste jaren de FOD Financiën reeds enorme inspanningen leverde op het vlak van invordering is hier nog serieuze verbetering mogelijk door een verdere digitalisering en centralisering van alle schulden van burgers bij andere overheidsdiensten.

Dit hervormingsproces verloopt veel te traag.

4.4. Nadelen voor de burger

De afbouw van het kantorennet en het personeelsbestand is nefast voor de dienstverlening en de bereikbaarheid. Aangezien belastingen iedereen aanbelangen, heeft de burger recht op een correcte dienstverlening.

5. Fraude

5.1. Fraude, misbruik of ontwijking?

Belastingfraude of belastingontduiking is niet hetzelfde als belastingontwijking en -misbruik. Bij belastingontwijking blijven belastingplichtigen binnen de grenzen van de wet, maar maken ze meer dan normaal gebruik van zo gunstig mogelijke regelingen. Dit is nog juridisch verantwoordbaar omdat men zijn gedragingen mag laten beïnvloeden door fiscale regels.

Echter zijn er ook onbedoelde gebruiken die moreel niet eerlijk zijn omdat anderen daardoor meer moeten bijdragen dan bij een normaal gebruik van die regeling. Bij een fiscale controle kan soms worden bijgestuurd, soms niet. Bij misbruik wordt er iets opgezet met het doel om een schijn op te wekken om dat fiscaal voordeel te krijgen of nog meer voordeel te komen. Bedoeling is om zo nog juist binnen de wet te blijven. De sanctie bij een fiscale controle voor misbruik is het verlies van het fiscaal voordeel dat werd beoogd, verhoogd met een boete.

Belastingfraude is doelbewust regels overtreden om belastingen te ontduiken. Word je gepakt, dan staan daar - naast het verlies van het fiscaal voordeel - zeer zware sancties tegenover die de schade voor de gemeenschap vergoeden en dat gedrag ontraden.

Doordat het fiscaal recht zo complex is, is de precieze grens tussen belastingontwijking, misbruik en fraude niet altijd duidelijk. Maar allen zijn onethisch. Zorgvuldiger wetgevend werk kan ontwijking vermijden of stoppen.

Belastingontwijking, misbruik en fraude raken ons allemaal. De overheid heeft namelijk middelen nodig om haar beleid te kunnen bekostigen. Iedereen moet zijn eerlijke bijdrage leveren.

De Nationale Bank van België raamt de omvang van de zwarte economie in België op 3,8 % van het bbp. Dit stemt overeen met een fiscaal verlies van ongeveer 6 miljard euro per jaar. Volgens een studie van Prof. F. Schneider bedraagt het verlies aan belastingen en sociale bijdragen in ons land ongeveer 18 miljard euro per jaar¹², goed voor 16,4 % van het bbp. België is daarmee nummer 5 van de klassieke EU-landen. Onze buurlanden scoren opmerkelijk beter.

Meer recent werd het verlies door belastingontwijking voor ons land geschat tussen de 50 en 190 miljard euro (studie S&D-fractie en Murphy begin 2019).

Het verlies door belastingontduiking, de eigenlijke fraude werd geschat op 30,4 miljard per jaar. Dit stemt overeen met 93,5% van budget voor bijvoorbeeld gezondheidszorg.

5.2. Wat moet veranderen?

Voor interpretatie vatbare wetteksten en de vele fiscale koterijen belemmeren de fiscale administratie en het gerecht in de uitoefening van hun kerntaak, namelijk het beteugelen van fiscale fraude en misbruik. Wetteksten moeten duidelijk zijn en fiscale koterijen moeten op de schop.

Bijkomend voordeel van ondubbelzinnigheid is de mogelijkheid om de gegevensinput te automatiseren en dus ook de controles meer te digitaliseren. Als ondernemingen - net als loontrekkenden, gepensioneerden, genietters van vervangingsinkomsten - bij de indiening van hun aangifte in de belastingen automatisch op verschillen met de overheidsdatabanken worden gewezen, is tevens een belangrijke horde genomen in het ontraden van 'creatieve' aangiften en de prioritering van controles.

- **Automatische uitwisseling van financiële informatie**

In de strijd tegen onder andere internationale fraude en ontwijkingsmechanismen, maar ook tegen misdaadorganisaties komt de uitwisseling van financiële inlichtingen tussen vele staten in een stroomversnelling. De OESO en de leden van de Europese Unie hebben hierin een voortrekkersrol.

Binnen de Belgische context kennen we vooral het Centraal Aanspreekpunt bij de Nationale Bank waar alle bedragen en rekeningnummers voor handen zijn. Op heden is dit enkel raadpleegbaar na vermoeden van fraude én niet iedereen mag dit consulteren.

Het ACV pleit, onder bepaalde voorwaarden, voor een automatische gegevensdoorstroming naar het controledossier.

Automatische selectie van dossiers door een bevoegde dienst en gebaseerd op verdachte banktransacties moet wettelijk mogelijk worden.

- **Cash geld**

Giraal betalingsverkeer moet de regel worden. Cash betalingen wordt beperkt tot 1.500 euro. Enkel zo kan de zwarte economie worden ingedijkt.

- **Strengere straffen voor tussenpersonen**

Niet alleen strengere straffen voor cijferberoepen en andere adviseurs in financiële transacties zijn noodzakelijk. De beperkte uitvoering van die straffen laat veel te wensen over

- **De afkoopwet**

ACV verzet zich tegen elke wet of wetgevend initiatief waarbij fraude wordt gelegaliseerd. Vandaag bestaat er een zogenoemde afkoopwet, waarbij fraudeurs een minnelijke schikking met het parket kunnen sluiten die alsnog het oordeel van de rechter vereist.

Door een minnelijke schikking toe te staan in monsterfraudes geeft men aan de samenleving het signaal dat zelfs ernstige fiscale fraude justitieel door de vingers kan worden gezien, als men maar zijn ontdoken belasting betaalt met een boete erbovenop.

In het buitenland neemt men fiscale fraude veel ernstiger en benadert men ze veel strenger, met vaak zware effectieve gevangenisstraffen, al dan niet voorwaardelijk, tot gevolg.

ACV blijft zich verzetten tegen het feit dat de afkoopwet kan gebruikt worden in gevallen van fiscale fraude. Op die manier geeft men als overheid een signaal aan de burger dat fiscale fraude niet door de beugel kan.

- **Fiscale regularisatie**

De overheid bood fiscale zondaars geruime tijd de mogelijkheid de spons te vegen over het ontduiken van belastingen. Tegen betaling van een boete kon het 'zwart' en 'grijs' geld waarop geen taksen werden ingehouden "wit" worden.

Voor de Vlaamse belastingen liep de regularisatietermijn eind 2022 af, voor de federale belastingen eind 2023.

Wat moeten mensen die de termijn om te regulariseren lieten verstrijken nu doen als blijkt dat er nog geld opduikt waarvan je de oorsprong niet kan (grijs) of wil (zwart) bewijzen?

Het ACV is geen voorstander van een regularisatie die een milde aanpak is van ontweken belastingen. Het aflopen van de regularisatieprocedure mag echter niet leiden tot individuele dossierbehandelingen bij de BBI of andere instanties die minder transparant en nog minder rechtvaardig zijn. Er dient inzake de behandeling van zwart geld een éénduidige regeling via de parketten te worden gehanteerd waarbij de boetes en straffen hoog genoeg zijn.

- **Antimisbruikbepaling aanscherpen**

Met de antimisbruikbepaling beschikt de fiscus over een wettelijke bepaling om op te treden tegen misbruik van de fiscale wetgeving.

In de praktijk blijkt deze wet moeilijk afdwingbaar, want de minste poging van de belastingplichtige om zijn fiscale constructie te verantwoorden vindt gehoor bij de rechters.

De fiscus slaagt er zelden in om aan te tonen dat een bepaalde rechtshandeling in strijd is met - meestal vage en weinig concrete - wetsbepalingen.

Het zou voor de fiscus moeten volstaan dat kan worden aangetoond dat het belastingvoordeel in strijd is met het doel van het toepasselijke belastingrecht.

Nu kan de belastingplichtige de dans ontspringen als hij geldige niet-fiscale motieven naar voren brengt. Ook motieven van familiale en patrimoniale aard, zoals successieplanning, komen in aanmerking. In ons voorstel kunnen alleen nog geldige zakelijke of economische redenen die de economische realiteit weerspiegelen aangehaald worden.

- **Fiscale visitatie**

Fiscale visitatie of bezoekrecht betekent dat de fiscale ambtenaren in de uitoefening van hun ambt toegang hebben tot alle beroepslokalen.

Het Hof van Cassatie heeft op 16 juni 2023 deze praktijken nu serieus aan banden gelegd. Het Hof heeft geoordeeld dat voor een fiscale visitatie altijd de toestemming van de belastingplichtige vereist is én de belastingplichtige op ieder moment zijn toestemming weer kan intrekken. Dit gaat op termijn voor grote problemen zorgen en het nut van grote fiscale controles sterk verlagen.

De fiscus zal ons inziens veel meer moeten samenwerken met het gerecht en grote controles in fraudedossiers gaan moeten gebeuren in samenwerking met Justitie om al deze problemen gewoon te voorkomen. Indien er een onderzoeksrechter toestemming geeft, kan een echte huiszoeking natuurlijk wel nog. Deze betere samenwerking is dan ook een absolute prioriteit voor ACV.

- **Internationale fiscale schandalen**

Panama papers, Paradise papers, Lux-leaks, ... ze haalden allemaal in een flits de voorpagina's van de kranten, waarna je er niets meer over hoorde..

Tot vandaag blijven internationale constructies naar belastingparadijzen bestaan, hoewel mondjesmaat de trend is ingezet om fiscale gegevensuitwisseling tussen staten door te voeren.

Ook zijn internationaal nog meer afspraken nodig over de uiterst voordelige fiscale rulings waarmee bepaalde landen bedrijven aan zich willen binden. Zo kunnen praktijken zoals Lux-leaks niet meer voorvallen. We wensen dat er nog meer wordt ingezet op gegevensuitwisseling tussen landen onderling.

Het ACV steunt verder nog een rapport van professor Stiglitz uit november 2016:

- We pleiten voor **sancties voor landen die niet meedoen aan internationale gegevensuitwisselingen** via AEOI¹³ (internationale gegevensuitwisseling) en UBO (uiteindelijke begunstigde) of hun banken niet voldoende controleren.
- **Alle landen, ook ontwikkelingslanden, nemen idealiter deel aan internationale fora waar transparantieregels worden uiteengezet.** België zou hier op internationaal vlak een pioniersrol kunnen spelen door uitdrukkelijk zijn steun toe te zeggen aan deze aanbevelingen. Op die manier schrikken we fiscale zondaars iets meer af dan vandaag. Daar wordt iedereen die correct zijn belastingen betaalt uiteindelijk beter van.
- Het zou ook goed zijn als banken en overheden **verplicht worden alle rekeninguittreksels, administratieve stukken en borderellen tot 30 jaar lang bij te houden.** Uniformiteit in de termijn van bijhouden van documenten en de manier van rapporteren, bij voorkeur op Europees of mondiaal niveau, is een grote stap voorwaarts in het transparanter maken van bankverrichtingen en maakt potentiële fraude veel moeilijker.
- Landen moeten **volledige transparantie geven van hun fiscaal systeem** én van de rulings die ze aanbieden.

- Tot slot is een **grotere focus op witwaspreventie** wenselijk. Preventiemaatregelen, zoals vragenlijsten bij banken of verplichte vermeldingen over de herkomst van gelden in notariële akten, moeten nog duidelijker en veelvuldiger worden omschreven in de Witwaswet. Bovendien moet de wetgever zeer duidelijk definiëren welke handelingen onder de kwalificatie witwassen vallen en welke niet. Dit wordt eveneens best internationaal geregeld.
- We streven voor een **verstrenging van het stelsel van definitief belaste inkomsten (DBI)**, dat nu veel soepeler is dan de Europese regels. De DBI-aftrek is een vrijstellingsregeling die van toepassing is op vennootschappen die beleggen in aandelen van andere vennootschappen.
- We wensen een **100% vervanging bij de FOD Financiën voor alle controlefuncties**, in het bijzonder bij de Bijzondere Belastinginspectie. We verwijzen naar het hoofdstuk over de fiscus.

Deze ideeën vormen slechts een aanzet om fiscale fraude en belastingontwijking aan te pakken. Er is nog heel wat werk aan de winkel. Het ACV blijft zich verzetten tegen alle vormen van fiscale fraude en misbruik en ijvert voor een eerlijke, transparante fiscaliteit.

30 ¹³ Automatic Exchange of Information (automatische gegevensuitwisseling)
Ultimate Beneficial Ownership Register: register om zo de werkelijke eigenaars van belastingstructuren te identificeren, de achterliggende persoon dus.

6. Regionale belastingen

We betalen niet alleen belastingen op federaal niveau, ook de verschillende regio's in ons land innen belastingen. Afhankelijk van waar je woont, betaal je dus bijvoorbeeld meer of minder belastingen op je woonst, je erfenis, nutsvoorzieningen, ... Per regio zijn er enkele pijnpunten waar het ACV graag iets aan wil veranderen.

6.1. Vlaanderen

Nutsvoorzieningen: Facturen voor basisvoorzieningen zoals gas, water en elektriciteit, bestaan vandaag voor een groot deel uit vaste vergoedingen. Deze vaste kost ligt hoog en stijgt almaar, waardoor het voor modale gezinnen steeds moeilijker wordt om de rekening te betalen. De afschaffing van gratis stroom en water door de huidige Vlaamse Regering treft kleine verbruikers en mensen in armoede extra zwaar.

Erfenissen en schenkingen: De achterpoortjes voor grote vermogens om erf- en schenkingsrechten te ontwijken zijn talrijk. Vermogenden kunnen terugvallen op technieken zoals de bankgift, verzekeringsconstructies, gesplitste aankoop, ... En wie eigenaar is van een familiebedrijf, geniet uitzonderlijke lage tarieven.

Het ACV wil erven en schenken voortaan rechtvaardiger organiseren. De huidige erfenis- en schenkingsrechten houden onze ongelijke samenleving in stand. Het verschil tussen erven en schenken moet neutraler worden gemaakt. Alle achterpoortjes moeten worden gesloten, zodat iedereen een correcte bijdrage doet.

- **Afstemmen van de erf- en schenkbelasting op elkaar** zodat de druk om te schenken bij leven wegvalt.
- Het **gunstregime van schenken en vererven familiebedrijf herschrijven** zodat privaat vastgoed steeds is uitgesloten van deze regeling. Tevens het tarief bij zowel schenken als vererven verhogen naar 5%.
- De **verdachte periode bij niet-geregistreerde roerende schenkingen van 3 naar 7 jaar brengen**, zodat belastingvrij schenken wordt ontmoedigd.
- De **Vlaamse codex fiscaliteit herschrijven**, meer specifiek het artikel met betrekking tot een beding ten behoeve van een derde, zodat Vlabel de mogelijkheid heeft uitkeringen van stichtingen te belasten. Zo kan het gebruik om hiermee aan erfenisontwijking te doen, ingedamd worden.
- Een **kinderloze single kan iemand aanduiden die het tarief rechte lijn ontvangt** (op heden bedraagt de belastingdruk tot 55% voor de erfgenamen).
- De **verlaagde miserietaks (verdeelrecht) van 1 % wordt beperkt tot de gezinswoning**. Voor alle andere onroerende goederen betaalt men 2,5 % (op heden kan men honderden woningen in bezit aan 1% laten verdelen). Ter compensatie kunnen feitelijk samenwoners die 3 jaar feitelijk samenwonen ook hun woning verdelen aan 1 % bij relatiebreuk.

- In samenspraak met de federale overheid een **wetsartikel invoeren dat ervoor zorgt dat de uitwerking van een beding van aanwas roerende goederen (kanscontract ten bezwarende titel) niet langer belastingvrij is**, maar er verkooprecht van 12% op van toepassing is.
- De **antimisbruikbepaling aanpassen** zodat hij meer doeltreffend is.
- Allerhande **constructies om erfbelasting bij gehuwden te ontwijken worden wettelijk gesloten**.

Vastgoed: Een groot deel van de vermogens bestaat uit vastgoed. Ook in de Vlaamse vastgoedbelastingen en in fiscale voordelen zijn er heel wat onrechtvaardigheden. In recent onderzoek somt het HIVA de ergste op:

- Huren en wonen worden fiscaal niet neutraal en ongelijk behandeld. Daar moet minstens over nagedacht worden.
- Wie een laag inkomen heeft en zich geen woning kan aanschaffen, heeft geen interessante belastingvoordelen.
- Het KI, basis voor de onroerende voorheffing, is verouderd. Het KI heeft niets meer te maken met de reële waarde van de woning. Positief is dat de Vlaamse overheid het KI niet langer gebruikt voor het klein beschrijf. We wensen dat het kadastraal inkomen niet langer als basis wordt genomen voor de onroerende voorheffing, maar wel de werkelijke huurwaarde als methode voor vastgoedwaardering.

Personenbelasting: We willen regionale lasten op inkomens verlagen zodat de hervorming werknemers en zwakkere groepen ten goede komt.

- Meer progressiviteit in de regionale opcentiemen zou een middel hiertoe kunnen zijn. We versterken de Vlaamse sociale bescherming.
- We wensen bovendien een aanpassing van de Vlaamse jobbonus. We merken dat de invoering van de jobbonus bijkomende fiscale complexiteit veroorzaakt en de promotieval versterkt. In afwachting van een bredere Vlaamse fiscale hervorming dienen de loongrenzen van de jobbonus worden uitgebreid om promotievallen af te bouwen en dient de jobbonus worden toegepast voor alle werknemers op Vlaamse werkvloeren.

Tarifiering gas, water en elektriciteit. We willen duurzame en progressieve nutstarieven. Deze tarieven moeten verbruikersgerelateerd zijn, waarbij het aandeel van de vaste vergoeding verlaagd of afgeschaft wordt. Klimaat- en energiebeleid moet ook veel breder gefinancierd worden dan via de energiefactuur. Daarom willen we een hervorming van het energie- en klimaatfonds met een CO₂-heffing en dotaties uit algemene middelen als bijkomende financieringsbronnen.

Deze fiscale hervorming zorgt ervoor dat er meer belastinginkomsten zijn uit vermogen en vastgoed, waardoor er geld vrijkomt om de lasten op inkomsten te verlagen.

6.2. Brussel

Een aantal jaar geleden werd de Brusselse fiscaliteit hervormd, waarbij de belasting op arbeid werd verlaagd en de forfaitaire taks voor gezinnen afgeschaft. De onroerende voorheffing werd verhoogd en in ruil ontvangt wie eigenaar is (voor het huis waar hij woont) een forfaitaire premie. Het doel is wie meer dan één huis bezit, eigenaars buiten het Gewest of niet onderworpen aan de personenbelasting (Europese ambtenaren, ...) meer te doen bijdragen. Voor wie een woning koopt, werd de woonbonus ingetrokken, maar de aftrek op de registratierechten werd verhoogd. Recent werd dit gekoppeld aan energiebesparende werken in de woning.

De verschuiving is aanvaardbaar voor de Brusselse werknemers – en zelfs gunstig, op voorwaarde dat het budget altijd voldoende wordt gespijsd. Toch zijn er punten die fiscaal beter kunnen.

Vastgoed: in de eerste plaats dreigt de stijging van de onroerende voorheffing bij gebrek aan een mechanisme voor het afbakenen van de huurprijzen, op de huurprijzen en dus de huurder te worden afgewenteld. Bovendien is het KI onrechtvaardig. Wij pleiten er dus voor de belastinggrondslag van de onroerende voorheffing aan te passen of anders te definiëren, zodat hij rechtvaardiger wordt en huurinkomsten correct doet bijdragen aan de collectieve financiering.

Daarnaast zal het inkomstenverlies voor de overheid als gevolg van de hogere aftrek van registratierechten de verkoper, via het optrekken van de prijs, goed uitkomen. Die fondsen waren beter benut voor huursubsidies, met afbakening van de huurprijzen. Om modale gezinnen meer kans te geven in het Gewest te wonen, pleiten wij voor een herziening van de registratierechten voor de eigen enige woning binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De recente beslissing om het verlaagd tarief toe te passen bij de uitvoering van energetische renovatiewerken is alvast een positieve evolutie en levert milieuwinsten op voor de gemeenschap.

Erfenissen en schenkingen: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft zich grosso modo aangepast aan het Vlaams en het Waals Gewest waar het gaat om successie- en schenkingsrechten. Dat is een negatief effect van de fiscale concurrentie waar Brussel bijzonder gevoelig voor is – zolang de uittocht naar de buitenwijken eenvoudig is voor de werknemers. Door voortdurend de tarieven bij kapitaaloverdracht te verminderen, worden ongelijkheden groter en rijkdom daarbij steeds geconcentreerder. Wij vechten de wegen om de tarieven te omzeilen dan ook aan, ook al erkennen we de meerwaarde van de recente aanpassingen aan de nieuwe gezinsvormen.

Milieu: tot slot is milieufiscaliteit op dit ogenblik de grote afwezige in het Brussels beleid. Er is nochtans werk aan de winkel, want mobiliteit en de verwarming van gebouwen zijn in hoge mate verantwoordelijk voor de uitstoot van broeikasgassen.

De heffingen over het bezit van een voertuig (inschrijving en inverkeerstelling) zouden meer moeten aanzetten tot de aankoop van emissievrije en minder zware voertuigen. Een belasting die rationeel wagengebruik aanmoedigt zodat we vervuiling en fileleed terugdringen is wenselijk. Ook eventuele compensaties via een verlaging van de taks

op het bezit van een voertuig moeten verder worden onderzocht.

Een laatste vraagstuk is de fiscale behandeling van bedrijfswagens. Brussel is vragende partij voor nader denkwerk over de fiscale behandeling. Zolang hun autoriteiten gratis zijn, zullen werknemers er alle baat bij hebben buiten het Gewest te wonen waar huisvesting minder duur is... ten koste van de mobiliteit, gezondheid voor iedereen en het milieu.

6.3. Wallonië

Om openbare diensten te kunnen financieren op het niveau van het Waals Gewest, willen we een doeltreffend, sociaal rechtvaardig fiscaal beleid dat meer progressiviteit brengt in de personenbelasting en dat inkomsten uit vastgoed, kapitaal, bedrijven, net als milieufiscaliteit meer doet bijdragen aan de fiscale inkomsten dan de inkomsten uit de personenbelasting.

Het ACV formuleert volgende voorstellen voor Wallonië:

Personenbelasting: Om de fiscale inkomsten en de progressiviteit van de personenbelasting te doen stijgen, vraagt het ACV de Waalse regering om de progressiviteit van de gewestelijke opcentiemen te versterken. Dat kan door de opcentiemen op de hogere belastingschijven te verhogen of door een progressief percentage op alle schijven in te voeren.

Vastgoed: Het kadaster is verouderd. Het ACV pleit er daarom voor de grondslag van de gewestelijke onroerende voorheffing te veranderen. Een verhoging van de inkomsten van de onroerende voorheffing zou het Waals Gewest doen bijdragen tot de tax shift waarbij de belasting op arbeid naar vermogen verschuift. Parallel daarmee stelt het ACV voor de registratierechten voor de eerste woning voor alle bevolkingslagen te verlagen, zodat het makkelijker wordt om een eerste eigendom te verwerven. Het Waals ACV overweegt progressiviteit van de percentages naargelang het om de eerste of volgende aankopen gaat.

Het ACV vraagt meer coherentie binnen de Waalse vastgoedfiscaliteit, en tussen de gewesten en federaal in de stimulansen voor de aankoop van een eigendom.

Vermogensbelasting: Het ACV vraagt de rechten voor schenkingen en erfenissen neutraler te maken en te harmoniseren. Giften zijn momenteel fiscaal voordeliger dan erfenissen, wat leidt tot fiscale onrechtvaardigheid. Dankzij harmonisering zouden de fiscale inkomsten kunnen worden verhoogd. Belangrijk is ook belastingontwijking te voorkomen, bijvoorbeeld door stichtingen om successierechten te omzeilen een halt toe te roepen.

Milieubelastingen zijn tenslotte eveneens een belangrijk aspect voor het Waalse ACV.

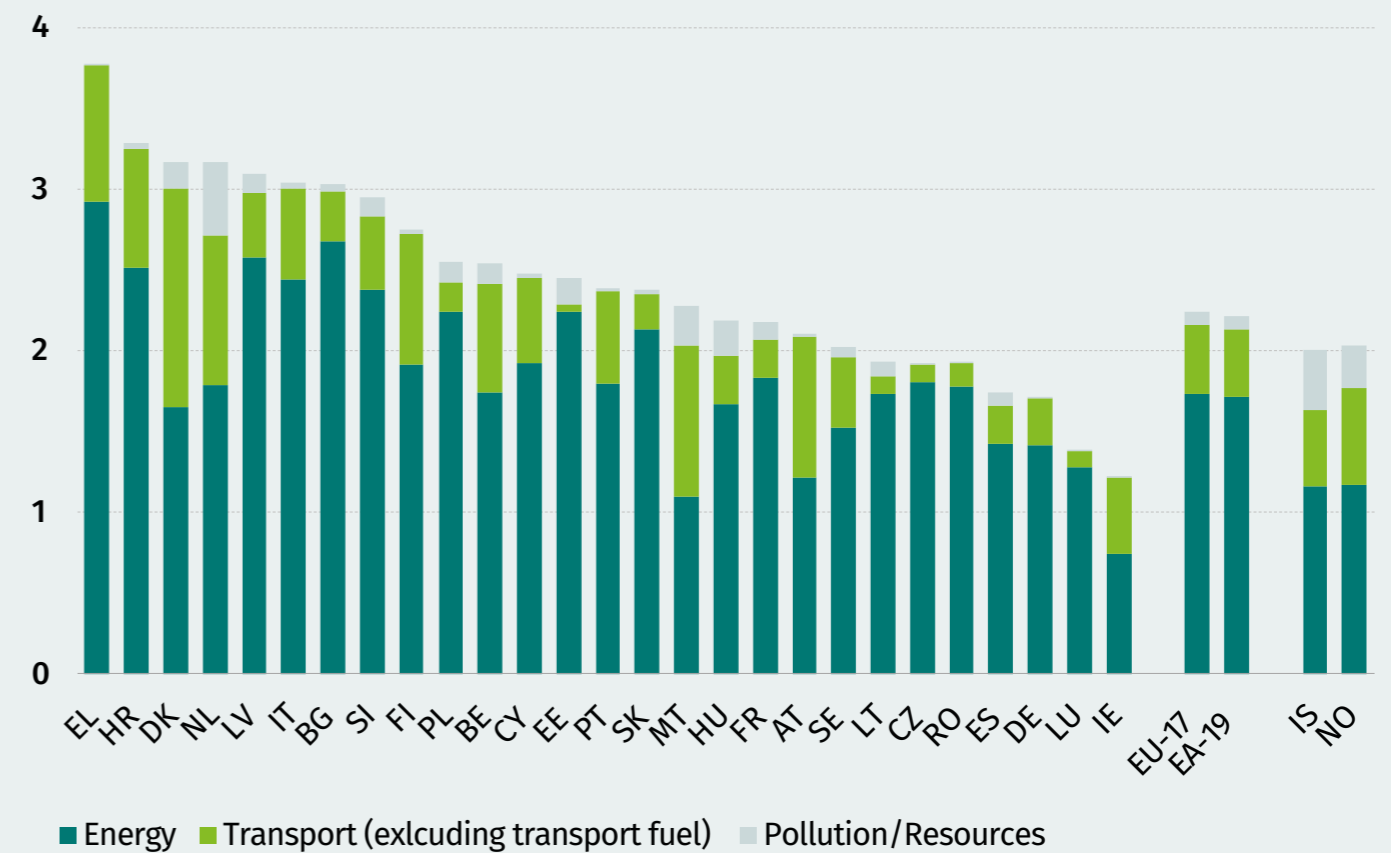
Aan verschillende eisen van de CSC op dit gebied werd voldaan:

- een kilometerheffing voor het goederenvervoer, die in 2016 in werking trad;
- en een hervorming van de belasting op inverkeerstelling (BIV), die op 1 juli 2025 in werking treedt.
 - » De nieuwe BIV zal afhangen van de impact van het voertuig op het milieu (impact op gezondheid en klimaat) en de infrastructuur én van de risico's bij een ongeval.
 - » Het bedrag wordt vastgelegd op minimum 50 euro en maximum 9.000 euro.
 - » Om grote gezinnen niet te benadelen – een eis van het ACV – wordt er een korting van 100 euro toegekend (een voertuig per gezin).

7. Milieubelasting

Ook voor transport, energie, vervuiling en grondstoffen betaal je een bijdrage: de milieubelasting. De inkomsten daarvan vertegenwoordigen in België 2,5% van het bbp. Dit aandeel ligt boven het Europese gemiddelde (2,2% van het bbp).

Figuur 1. Aandeel milieuheffingen in het bbp (2022)

Bron: Taxation trends in the European Union, 2022 edition.

Enkele belangrijke kernpunten:

- Heffingen (of subsidies) zorgen vaak voor een positieve gedragsverandering. Maak je milieubelastende producten en diensten duurder, dan ontmoedig je het gebruik. Maak je milieuvriendelijke producten en diensten goedkoper, dan stimuleer je die.
- Milieuheffingen zorgen voor inkomsten waarmee de overheid specifieke (milieu) maatregelen (earmarking) kan financieren.

Daarnaast vloeien hier ook een gezondere leefomgeving, innovatie enz. uit voort. Je kan de opbrengsten van de milieuheffingen ook gebruiken om de bijdragen op arbeid te verminderen en zo tewerkstelling creëren.

Milieubelastingen werken idealiter ook herverdelend. Op dit moment zijn er andere belastingen voor bedrijven en gezinnen. Maar gezinnen betalen ook onderling verschillende belastingen. Zo betaalt een gezin met een auto hiervoor belastingen en een gezin zonder auto uiteraard niet. Milieubelastingen zijn gekoppeld aan het verbruik van een product. Voor sommige producten zoals bijvoorbeeld verwarming hebben we geen alternatief. Bij mensen met een laag inkomen wegen deze uitgaven (en de gerelateerde milieuheffingen) zwaarder door in hun budget dan bij mensen met een hoog inkomen. Om de negatieve sociale impact te vermijden, moet de regering hier voor compenserende maatregelen zorgen.

We betalen zowel federaal als regionaal belastingen die met het milieu te maken hebben. Federaal via de vennootschaps- en personenbelasting (bijvoorbeeld voor eventuele bedrijfswagens) en het productbeleid (bv. subsidie voor elektrische wagens). In Vlaanderen betaal je gewestelijke milieubelastingen, bijvoorbeeld voor het lozen van afvalwater (draagt bij tot kosten waterzuiveringsinstallaties) of de bijdrage Energiefonds (perkt de schulden in voor groenestroomcertificaten en financiert het hernieuwbare energiebeleid voor de toekomst). Het ACV neemt al lang standpunt in rond milieufiscaliteit.

Kort overlopen we de opties die mogelijk zijn qua milieumaatregelen gelinkt met belastingen. Aansluitend geven we onze visie over elk van de opties.

1. Kilometerheffing vrachtwagens

Eigenaars van bepaalde vrachtwagens moeten een kilometerheffing betalen voor het gebruik van de autosnelwegen en bepaalde gewest- en gemeentewegen in België.

Visie ACV:

Het ACV is voorstander van een kilometerheffing voor vrachtwagens. De kilometerheffing bij vrachtwagens moet meer afhangen van de congestie en de uitstoot.

2. Bedrijfswagens

Bedrijfswagens dienen slechts voor een minderheid voor professionele verplaatsingen. Woon-werkverkeer neemt het grootste aandeel van de verplaatsingen voor zich.

Sinds 2012 (aanslagjaar 2013) werd de fiscaliteit voor voordelen alle aard gewijzigd. De CO₂-uitstoot is een belangrijke factor geworden in de berekening. Echter, er moet nog meer worden gedaan. Minister Van Peteghem heeft werk gemaakt van een vergroening van de bedrijfswagens.

Visie ACV:

We wensen een geleidelijke afbouw van het gunstige fiscaal en parafiscaal statuut van de bedrijfswagen, te beginnen met onmiddellijke afschaffing van het voordeel van de tankkaart voor privégebruik.

3. Inverkeerstellingstaks

Sinds 2011 wordt de BIV berekend aan de hand van de euronorm en de CO₂-uitstoot. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen benzine- en dieselwagens. Sinds 1 januari 2016 werd nog wat hervormd om dieselwagens verder te ontmoedigen.

Visie ACV:

De BIV dient verder te worden hervormd om betere milieuprestaties nog meer te valoriseren. De huidige BIV is nog niet progressief genoeg volgens de uitstoot.

4. Verkeersbelasting

De verkeersbelasting is een regionale bevoegdheid. De berekening van de verkeersbelasting (VKB) is vanaf 1 januari 2016 sterker gebaseerd op de uitstoot van de wagens.

Visie ACV:

We willen dat de verkeersbelasting nog sterker wordt gelinkt aan de milieuprestaties van de wagens. Het ACV is voorstander van een slimme kilometerheffing ter vervanging van de verkeersbelasting.

We pleiten ervoor de kilometerheffing pas in te voeren als mensen voldoende alternatieven hebben voor hun verplaatsingen, het wagenpark vergroend is en de subsidies voor bedrijfswagens afgebouwd zijn. We wensen een gecoördineerde strategie, met en tussen de Gewesten en met de lokale besturen en de sociale partners, over de prijszetting voor het gebruik van weginfrastructuur (van tol tot kilometerheffing).

5. Mobiliteitsbudget

Via het mobiliteitsbudget levert men de bedrijfswagen in, in ruil voor een milieuvriendelijker automodel.

Met het resterende budget kan men een duurzaam transportmiddel financieren zoals een treinabonnement of een elektrische fiets. Als het vrijgekomen budget dan nog niet op is, kan men ook een deel krijgen in contanten.

Visie ACV:

We zijn voorstander van een duurzaam mobiliteitsbudget

6. Duurzame fiscaliteit op vliegverkeer

De prijzen van vliegtickets houden geen rekening met de maatschappelijke kosten van het luchtverkeer: de lawaaihinder én het aandeel van de luchtvaart in de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Vanaf 1 april 2022 moeten luchtvaartmaatschappijen die vanuit een Belgische luchthaven vertrekken, een vliegtaks (ook “inschepingstaks” genoemd) betalen voor elke passagier maar deze taks is heel beperkt.

Visie ACV:

Om de vraag naar vliegverkeer in te perken pleiten we dan ook voor de invoering van BTW op vliegtickets en een taks op kerosine. Dit moet echter worden gekaderd binnen Europese wetgeving en de ‘Energiebelasting-Richtlijn’ die worstelt met de vereiste van eenparigheid binnen de Europese Raad.

8. Besluit

De financiering van de overheid steunt vandaag te eenzijdig op lasten op arbeid. We hebben **nood aan een tax shift**: een verschuiving van de lasten op arbeid naar vermogen.

De **personenbelasting is erg complex**. Eenvoud en rechtvaardigheid moeten vooropstaan. Daarnaast sluipen beetje bij beetje systemen in de personenbelasting die de sociale zekerheid nog meer onder druk zetten. Flexi-jobs én de wildgroei aan cafetariaplannen draaien op lange termijn nadelig uit voor de werknemer.

Voor de vennootschapsbelasting was er enkele jaren terug een hervorming. Deze **hervorming heeft een gat in het budget geslagen** dat elders moet worden gedicht. Op lange termijn is die hervorming niet neutraal voor de begroting. Het ACV herstelt dat evenwicht met de voorstellen inzake de vennootschapsbelastingen.

Vermogen wordt vandaag niet zo zwaar belast wanneer je alles in acht neemt. **Een meerwaarde- en een vermogensbelasting moet vermogenden meer doen bijdragen**. Ervaring uit buurlanden leert dat hier voor- en nadelen aan verbonden zijn. De voordelen overstijgen echter de nadelen.

De belastingadministratie kan beter. De laatste jaren daalt het personeelsbestand steeds meer. Nochtans is er een rechtstreeks verband tussen de personeels- en de controlecapaciteit. De personeelsleden krijgen bovendien niet langer de opleiding en de middelen die nodig zijn om hun job goed uit te oefenen.

De omvang van de zwarte economie in België is aanzienlijk. **Tegen belastingontwijking en -ontduiking moeten we zowel nationaal als internationaal stappen nemen**.

Ook op regionaal vlak is er ruimte voor verbetering. Voor de **regionale vermogensbelasting zijn rechtvaardige erfenis- en registratierechten, vastgoedfiscaliteit en regionale personenbelasting de sleutel**.

Tot slot wijzen we erop dat **België milieuvervuiling onvoldoende belast**. Ook hier nemen we stelling.

Het ACV streeft kortom zowel op regionaal, nationaal als internationaal vlak naar een **krachtig fiscaal beleid**. Fiscale rechtvaardigheid zorgt ervoor dat alle inkomens bijdragen aan een betere maatschappij en een betere toekomst. Daarom blijven wij onze fiscale werking uitbouwen.

9. Overzicht standpunten ACV

Personenbelasting

- We willen een huwelijksquotiënt waarbij iedereen van hetzelfde voordeel moet kunnen genieten, onafhankelijk van de hoogte van het beroepsinkomen van de andere partner.
- Wij wensen dat de belastingvrije som wordt verhoogd tot het niveau van het leefloon voor een alleenstaande.
- Het volledige belastingvoordeel voor leningen voor een buitenverblijf of een te verhuren woning moet worden afgeschaft voor nieuwe contracten.
- Alle huurinkomsten zijn belastbaar in de personenbelasting. De te betalen personenbelasting op tweede verblijven en te verhuren woningen moet niet meer worden gebaseerd op het verouderde KI, maar wel in functie van een formule op basis van de werkelijke huurwaarde.
- Voordelen van alle aard moeten worden belast volgens de werkelijk genoten waarde in plaats van via een verouderde forfaitaire formule.
- De jobbonus en de werkbonussen moeten meer uitgefaseerd worden om promotievallen tegen te gaan.
- Het debat over flexi-jobs en de deeleconomie moet opnieuw worden gestart omdat de sociale zekerheid hierdoor wordt ondermijnd.
- Wij streven voor een fiscale rem op de optimalisatie van loonvoordelen via cafetaria plannen.
- We wensen dat de aangifte personenbelasting eenvoudiger én transparanter wordt en hebben hiervoor eigen voorstellen. Een algemene ficheverplichting is aangewezen.
- Alle fiscale koterijen moeten tegen het licht gehouden worden en beoordeeld worden naar doelmatigheid en rechtvaardigheid.

Vennootschapsbelasting

- We pleiten voor het opnieuw tegen het licht houden van allerlei fiscale spitstechnologie die het effectieve belastingtarief uitholt en de **“race to the bottom”** verder zet.
- We streven naar een belasting voor bedrijven die overwinsten boeken in uitzonderlijke omstandigheden.
- Voor ons gaan de minimumbelasting en de digitaks voor multinationals in een Europees kader én de belasting op digitale activiteiten voor alle vennootschappen in een nationaal kader hand in hand.
- We willen een belasting op de inkoop van eigen aandelen.
- De strijd tegen het gebruik van de managementvennootschappen om sociale bijdragen en personenbelasting te ontwijken moet aangepakt worden.

Belasting op vermogen

- We wensen een echte vermogensbelasting waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen om op die manier meer rechtvaardige fiscaliteit in het belastingsysteem te brengen. We willen een vermogensbelasting en een degelijke vermogenswinstbelasting.
- We dringen aan op de invoering van een financiële transactietaks (FTT).

De belastingadministratie

- De fiscus moet gericht en met zoveel mogelijk mankracht controleren. Vervanging in de controlefuncties is noodzakelijk.
- Het invorderingsproces moet beter. Daarom moet er een geïntegreerd softwaresysteem komen dat de vorderingen en terugbetalingen van de belastingplichtige efficiënt bijhoudt.
- De fiscus moet terug vlot bereikbaar zijn voor de burger.

Fraude

- Het centraal aanspreekpunt moet vlotter raadpleegbaar zijn én datamining moet er op worden toegepast.
- Wetteksten moeten eenvoudiger worden.
- Cashbetalingen worden beperkt tot 1.500 euro, ook in de privé sfeer.
- Strengere straffen voor tussenpersonen bij fraude zijn aangewezen.
- De afkoopwet moet worden afgeschaft.
- Het ACV is geen voorstander van een regularisatie die een milde aanpak is van ontweken belastingen. Het aflopen van de regularisatieprocedure mag echter niet leiden tot individuele dossierbehandelingen bij de BBI of andere instanties die minder transparant en nog minder rechtvaardig zijn. Er dient inzake de behandeling van zwart geld een éénduidige regeling via de parketten te worden gehanteerd waarbij de boetes en straffen hoog genoeg zijn.
- De antimisbruikbepaling moet worden aangescherpt.
- Er is nood aan meer samenwerking met justitie.
- België neemt het voortouw in de strijd tegen internationale fiscale fraude.
- Er is nood aan volledige transparantie over rulings.
- Er moet meer worden ingezet op witwaspreventie.
- Verplicht bijhouden van rekeninguittreksels en administratieve stukken voor 30 jaar wordt de regel.
- De DBI-regels worden verstrengd.
- 1 op 1 vervanging bij de bijzondere belastinginspectie (BBI, andere dienst dan de gewone controlefuncties)

Regionale belastingen

- We willen dat er regionaal werk wordt gemaakt van een rechtvaardige en evenwichtige erf- en schenkbelasting, rechtvaardige belastingen op vastgoed én een personenbelasting waarbij wordt ingezet op regionale opcentiemen om de progressiviteit te versterken.

Mileubelastingen

- Het ACV is voorstander van een kilometerheffing voor vrachtwagens. De kilometerheffing bij vrachtwagens moet meer afhangen van de congestie en de uitstoot.
- We wensen een geleidelijke afbouw van het gunstige fiscaal en parafiscaal statuut van de bedrijfswagens, te beginnen met onmiddellijke afschaffing van het voordeel van de tankkaart voor privégebruik.
- De BIV dient verder te worden hervormd om betere milieuprestaties nog meer te valoriseren. De huidige BIV is nog niet progressief genoeg volgens de uitstoot.
- We willen dat de verkeersbelasting nog sterker wordt gelinkt aan de milieuprestaties van de wagens. Het ACV is voorstander van een slimme kilometerheffing ter vervanging van de verkeersbelasting.
- We zijn voorstander van een duurzaam mobiliteitsbudget.
- Om de vraag naar vliegzeilen in te perken, pleiten we dan ook voor de invoering van BTW op vliegtickets en een taks op kerosine in een Europees kader.

 facebook.com/het.acv

 [@ACV_Vakbond](https://twitter.com/ACV_Vakbond)

 [ACVvakbond](https://www.youtube.com/ACVvakbond)

 [acv.vakbond](https://www.instagram.com/acv.vakbond)

